

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxonæ S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titvlvs XVII. De modo se habendi tempore prandij, cœnæ & collationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

TITVLVS XVII.

*De modo se habendi tempore Prandii, Cœnæ et
Collationis.*

1. **H**Ora undecima, nisi ob multitudinem Pœnitentium aut aliam rationabilem causam iudicio Præsidis prandium paululum differendum foret, quod tamen in quantum possibile est, evitabitur; Dispensator ad spatium *Miserere* dat signum campanella Refectorii, & omnes conveniunt in domo Capitulari, ubi sedentes legunt Psalmum de profundis: deinde præses subjungit versum.

V. A porta inferi

R. Erue Domine animas eorum.

V. Requiescant in pace,

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Absolve quesumus Domine animas famulorum famularumque tuarum et omnium fidelium Defunctorum ab omni vinculo delictorum, ut in Resurrectionis gloria inter Sanctos et Electos tuos resuscitati respirent: Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

2. Et

2. Et surgunt omnes factaque cruci reverentia, humerorum inclinatione, vadunt cum silentio bini & bini ad Refectorium, & hinc inde ad latera euntes, antequam se contra invicem verrant, cruci vel imagini, quæ in capite mensæ est faciunt reverentiam, & dum Superior transit, inclinant. Dum omnes constiterunt, Officiator incipit *Benedicite* & cætera ut in usu Romano pro tempore consuetum: & dum dicit *Benedic nos*, omnes se signant signo crucis. Dum dicit *Hæc tua dona* facit crucem super panem & cerevisiam. In Conventibus in quibus domus Capitularis non est, conveniunt in Refectorio, ubi stantes legunt *De profundis* & alia faciunt, ut dictum est.

3. Lector in medio Refectorij deposito pallio dicit, *Iube Domne benedicere*, & profunde versus crucem inclinat, donec Officiator benedictionem absolverit, tunc omnes sedent ordine debito ad mensam, sic tamen ut extra casus necessitatis, nunquam contra se invicem, sed ad unum tantum mensæ latus sedeant, lector mensæ ascendit Cathedralam & omnibus sedentibus, ipse stans legit unam vel alteram periodum, tum Præses dat signum cultro mensam tangens, quo dato, si qui culpam habent, se prosternunt & post terræ osculum se erigentes genuflexam humiliter & intelligibiliter coram Præsidi agnoscunt, omnibus tamdiu ab actione quacunque vacantibus, quod etiam faciunt dum Præses Communitatem alloquitur. Si nulli culpam habeant; statim juniores Laici vel Clerici fundunt cerevisiam & apponunt panem. Minister antequam ullam portionem ad primam mensam deferat, 2dam portionem, etsi fieri potest simul etiam 3tiam præbet 2do Lectori & Ministro mensæ. Deinde assumens asserem, primam portionem sumendam præbet Præsidi; etsi adsit Pater Provinciae, illi 2dam, alioquin sine delectu personarum & portionum, vadit Minister ad dextram suam, quæ est sinistra Præsidis, ubi singuli, eo ordine, quo portiones in asserem collocatæ eas sumunt, deinde revertitur ad sinistram suam, præbetque portiones reliquis, qui in prima mensa sedent ad dexteram Præsidis: & tum consequenter iis qui sedent in mensa laterali. Si adsit Reverendissimus P. Commissarius Generalis, aut R. A. P. Minister Provincialis, illi servit junior Sacerdos, si

uterque interfuit Communitati, tunc Reverendissimo P. Commissario tantum servitur à Sacerdote.

4. 2dus Minister mensæ tollit scutellas : nec decet, quod in conspectu discumbentium ex pluribus scutellis colligat reliquias ciborum, ut sic scutellas in asserere accumulare suumque Officium citius expedire valeat, id enim honestati repugnat; sublatis ex parte scutellis, consideret ciborum qualitatem, ut inde prudenter concludat, quando sit tempus pro altera vice offerendi cerevisiam. Nisi ob numerosam Communitatem, alius pro 2da infusione deputatus sit.

5. Quando Præses componit mappam, signum est, Communitatem prandium absolvisse, & Lector mensæ cessat à lectione. Qui pœnitentiam fecerunt, jubentur surgere, & Fratres Laici (nisi ob senium aut aliam justam causam à Superiore eximantur) sicut & Fratres Clerici juniores tollunt mensam, quod ordinatè & absque strepitu fiat, deinde Præses bis pulsando mensam, dat signum (Sacerdotibus & hospitibus exceptis) surgendi & pocula auferendi : nullus accipiet plura quam bina qualibet manu. Mox unus guttulas, quæ forte ex poculis defluerunt, spongia abstergit, & alter scopulis colligit de mensa micas. Omnibus sublatis, primum Pœnitentes si sint, deinde Lectores & Ministri mensæ suas agnoscunt culpas.

6. Deinde Præses, nisi aliquid dicendum sit, dat signum, & Lector mensæ accedens ad medium præ via inclinatione dicit *Tu autem Domine Miserere nobis*, & facta iterum inclinatione recedit ad latus, interim respondetur *Deo gratias*. Quo dicto omnes surgunt, & facta cruci inclinatione se ad latera sistunt & Officiator prosequitur juxta Breviarium Romanum. Dum Psalmum *Miserere mei Deus* incepit, omnes simul versus crucem inclinant humeros & vadunt bini & bini ad chorum ibidemque gratias absolvunt. Dictis gratijs juxta Provinciæ consuetudinem oratur in cruce, & postmodum leguntur Psalmi Pœnitentiales.

7. In cœna omnia ut in prandio, excepto quod *Gratias*, Communitas dicat in Refectorio, post *Gratias* dicitur canticum *Magnificat*, & vadunt bini & bini ad chorum. Post *Magnificat* dicitur Hymnus *O gloriosa*

gloriosa Domina & Antiphona *Sub tuum praesidium* & Officiator loco suo in choro dicit :

ψ. *Ora pro nobis sancta Dei Genitrix,*

℞. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

Oremus. *Concede misericors Deus fragilitati praesidium, &c.* Per eundem, &c. Deinde leguntur preces in cruce, post illas Litaniam de B. Virgine cum consueta Antiphonis Versibus & Collectis. Ad Collectam *Sanctissima Genitricis tua sponsi, &c.* Fratres juniores se prosterunt, qua absoluta, P. Guardianus; ipso absente: P. Vicarius: utroque absente, dignior Sacerdos dat benedictionem, tempore hyemali post preces in cruce legitur aliquid ex pio libello pro Recollectione, hac finita, leguntur Litaniam, & alia ut supra.

8. Dato signo pro collatione omnes ad Refectorium conveniunt, ubi se lateraliter sistant, usque dum Praeses vadit ad locum suum, quod & alij faciunt, omnibus sedentibus Lector legit unam vel alteram periodum, deinde dicit, *Benedicite*, Officiator respondet *Potum servorum suorum benedicat Rex Angelorum*, faciens crucem super potum, qui prae- vae positus fuit in medio Refectorij, & à Communitate respondetur *Amen*; & mox Ministri mensae fundunt cerevisiam, cum Lector aliquantis perlegit, Praeses jubet eum sumere collationem, dicens: *Sumat collationem*, qui sumpta collationis parte continuat lectionem, donec Praeses iterum dicat *Bibat si placet*, & tum pro altera vice Minister mensae fundit cerevisiam, Lector vero iterum pergit legere, donec Praeses dicat: *Perficiat collationem*. Quo dicto tollitur mensa, Lector autem peracta collatione legit Martyrologium. Deinde Praeses dicit *Bibant volentes*, & paulo post dat signum pro tollendis poculis, quibus sublatis, & postquam Lector & Minister mensae agnoverunt culpas, Praeses dat signum, cum omnibus surgit & incipit Psalmum *Miserere mei Deus*, & facta cruci reverentia, bini & bini vadunt ad chorum; leguntur orationes in cruce, & alia fiunt ut supra.

9. In Vigilia festi Corporis Christi, & in majori hebdomada quando vesperi cantatur Matutinum, tunc illo absoluto sumetur à Communitate collatio, & non immediate post finitum Completorium.

10. In

10. In 2da mensa pro hospitibus, aliquantisper legatur ex pio aliquo libro, deinde Præses dicit, *Tu autem Domine miserere nobis.* &c. *Deo gratias* & religiose colloquuntur.

11. Dum sub prandio audito horæ duodecimæ pulsu tintinnatur in nostra Ecclesia, Præses mensæ dat aliquod signum & Fratres Laici & Clerici qui sedent in extremitatibus mensæ in medio stantes vel genuflexi pro ratione temporis junctis manibus orant *Pater noster*, alij verò qui ad mensam manent, audito Præsidis signo à comestione cessant, & junctis manibus orant orationem Domin. vel Antiph. *Xtus factus* cum tertio *Ave Maria* distribuendo Antiph. & orat. Angel. prout fit sub Angelus Dñi, subjungitur Vers. *Proprio filio.* & Collecta *Respice quasi.*

12. Sub mensa strictissimum servandum silentium, & à risu omniq; inordinata actione abstinendum.

TITULUS XVIII.

De Lectione Mensali.

1. **L**ectiones ad mensam sub Prandio sunt quatuor, sub Cœna & Collatione tres.

2. Lectio prima semper est ex sacra Scriptura cum Postilla; sub prandio ex veteri, sub cœna & collatione ex novo Testamento. 2da sub prandio ex Medulla S. Evangelij Patris der Noye, vel alio pio Authore idiomate latino. 3tia. Martyrologium. 4ta. Vita Sanctorum. Sub cœna & collatione 2da Lectio Martyrologium, tertia germanica ex Patre Rodericio Soc. Jes. vel alio pio Asceta.

3. Hic modus servatur semper exceptis temporibus & diebus mox specificandis quibus 2da Lectio sub prandio & 3tia sub cœna & collatione frequenter variatur vel aliqua ex toto omittitur. Itaque

4. 2da Lectio est ex S. Bernardo in festis Circumcisionis Domini, Epiphaniæ & per Octavam: Conversionis S. Pauli: Purificationis B. M. V. Feria 4ta Cinerum & sequentibus ferijs 5ta & sexta & Sabbato: quibus leguntur sermones qui habentur in capite jejunijs.

5to. A Dominica Ima Quadragesimæ usque ad Dominicam quartam